

V Bruseli 9. decembra 2021
(OR. en)

14808/21

ENFOPOL 501
IXIM 286
JAI 1388

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	9. decembra 2021
Komu:	Delegácie

Č. predch. dok.:	13996/21 + COR 1
Predmet:	Závery Rady o zintenzívnení cezhraničnej policajnej spolupráce v oblasti nezvestných osôb
	– Závery Rady (9. decembra 2021)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o zintenzívnení cezhraničnej policajnej spolupráce v oblasti nezvestných osôb, ktoré Rada (spravodlivosť a vnútorné veci) schválila na svojom 3 837. zasadnutí 9. decembra 2021.

**Závery Rady o zintenzívnení cezhraničnej policajnej spolupráce v oblasti
nezvestných osôb**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. UZNÁVAJÚC, že jedným z kľúčových cieľov Európskej únie je zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti svojich občanov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti podporovaním posilňovania policajnej spolupráce, ako sa uvádza v **hlave V Zmluvy o fungovaní Európskej únie**.
2. BERÚC DO ÚVAHY obnovenú stratégiu vnútornej bezpečnosti (2015 – 2020)¹ a jej úspechy a VÍTAJÚC oznámenie Komisie o **stratégii EÚ pre bezpečnostnú úniu**², v ktorom sa stanovujú konkrétne opatrenia na úplné riešenie strategických priorít v digitálnom a reálnom svete, ako aj vnútorného a vonkajšieho rozmeru na obdobie 2021 – 2025.
3. ZDÔRAZŇUJÚC, že cieľom **záverov Rady o vnútornej bezpečnosti a európskom policajnom partnerstve**³ je posilniť fungovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a vytvoriť účinné európske partnerstvo pre vnútornú bezpečnosť. Na to, aby bolo toto európske partnerstvo pre vnútornú bezpečnosť (2020 – 2025) účinné, je potrebné neustále zlepšovať správu informácií a optimalizovať využívanie existujúcich nástrojov a dohôd na výmenu informácií a dosahovať určité míľniky pre účinné európske partnerstvo pre vnútornú bezpečnosť (2020 – 2025):
 - jednotným uplatňovaním nástrojov pre zápisy na úrovni EÚ v prípade trestných činov, napr. Schengenský informačný systém pre zápisy o osobách alebo veciach, ako štandardnou praxou,
 - zabezpečením toho, aby sa aktualizovali aj existujúce rámce na výmenu informácií (napríklad průmský rámec⁴), aby bola informačná štruktúra EÚ ešte viac v súlade so zásadou dostupnosti.

¹ 15670/14.

² 10010/20.

³ 13083/20.

⁴ Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV a rozhodnutie Rady 2008/616/SVV.

4. PRIPOMÍNAJÚC rokovania pracovnej skupiny pre schengenské záležitosti (SIS/SIRENE), na ktorých sa uskutočnili dôležité diskusie o spôsoboch, akými sa členské štáty navzájom informujú o nezvestných osobách⁵.
5. OPÄTOVNE POTVRDZUJÚC, že v roku 2022 sa zavedie aktualizovaný právny základ pre prevádzku Schengenského informačného systému (**prepracované znenie SIS**)⁶, ktorý posilní existujúce pravidlá, zlepši systém, zabezpečí dodatočné údaje o zápisoch a zavedie niekoľko nových druhov zápisov. Aktualizované pravidlá okrem iného umožňujú vkladanie preventívnych zápisov o deťoch, ktorým hrozí únos ich rodičmi, a o deťoch alebo zraniteľných osobách, ktorým treba zabrániť v cestovaní na ich vlastnú ochranu.
6. ZDÔRAZŇUJÚC potrebu modernizovať existujúce systémy výmeny informácií a údajov v oblasti vnútornej bezpečnosti a v súvislosti s oznámením Európskej komisie **aktualizovať**⁷ **průmský právní rámec**⁸ preskúmať, či ho možno použiť na účinnejšiu výmenu informácií o nezvestných osobách a neidentifikovaných telách.
7. PODPORUJÚC využívanie všetkých dostupných prostriedkov a zdrojov v čo najväčšom možnom rozsahu na zistenie totožnosti neidentifikovaných tiel bez ohľadu na príčinu a spôsob smrti. Každý má právo na meno, ktoré zaručuje jeho totožnosť, ochranu jeho osobnosti a dôstojnosti. Nikto by nemal byť pochovaný bez mena.
8. ZDÔRAZŇUJÚC význam spoločných policajných hliadok, útvarov a úradov, spoločných operačných centier a spoločných vyšetrovaní, keďže účinne prispievajú k udržiavaniu verejného poriadku a predchádzaniu trestnej činnosti a boju proti nej, ako aj k zaisteniu verejnej bezpečnosti, ako sa už stanovuje v průmskom právnom rámci, ktorý sa bude aktualizovať v časti o operačnej spolupráci. Cezhraničná policajná spolupráca na operačnej úrovni vo forme spoločných akcií sa uznáva ako veľmi účinná metóda na vyhľadávanie nezvestných osôb, najmä zraniteľných osôb.

⁵ 9017/16.

⁶ Nariadenia (EÚ) 2018/1860, 2018/1861 a 2018/1862.

⁷ Plán kombinovaného hodnotenia/počiatočné posúdenie vplyvu, ref. Ares(2020)4214748 – 11/08/2020.

⁸ Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV a rozhodnutie Rady 2008/616/SVV.

9. ZDÔRAZŇUJÚC oznámenie Komisie o **stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa**⁹, v ktorom sa nezvestné deti považujú za obzvlášť zraniteľné a v ktorom sa pripomína význam európskej horúcej linky pre nezvestné deti 116 000.
10. ZDÔRAZŇUJÚC oznámenie Komisie o stratégii EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi¹⁰, v ktorom sa stanovuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať detským obetiam a deťom, ktorým hrozí obchodovanie s ľuďmi, prostredníctvom systematického podávania správ a upozornení o nezvestných deťoch na účely včasnej identifikácie, postupov sprostredkovania prispôbených detským obetiam, rýchleho ustanovenia poručníkov a účinnej bezplatnej právnej pomoci.
11. BERÚC NA VEDOMIE vymedzenie nezvestnej osoby v súlade s odporúčaniami Výboru ministrov Rady Európy¹¹ a vnútroštátnymi právnymi predpismi ako rámec na vymedzenie nezvestných osôb.
12. UZNÁVAJÚC dôležitú úlohu, ktorú zohráva **Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)** ako centrum pre výmenu informácií medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov, ako aj jej úlohu pri podpore a koordinácii spolupráce v oblasti cezhraničnej policajnej práce.
13. UZNÁVAJÚC úlohu **Agentúry Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL)** pri tvorbe, vykonávaní, koordinácii a podpore odbornej prípravy úradníkov orgánov presadzovania práva v Únii.

⁹ 7453/21.

¹⁰ COM(2021) 171 final.

¹¹ Rada Európy, odporúčanie CM/Rec (2009)12, ktoré prijal Výbor ministrov 9. decembra 2009: Rada Európy tvrdí, že nezvestná osoba je fyzická osoba, ktorej existencia sa stala neistou, pretože zmizla bez stopy a neexistujú žiadne náznaky, že je nažive.

14. ZDÔRAZŇUJÚC prácu **Medzinárodnej organizácie kriminálnej polície (INTERPOL)** ako globálnej platformy na výmenu informácií a platformy pre policajnú spoluprácu s tretími krajinami, ako aj UZNÁVAJÚC jej dôležitú úlohu, jej nástroje a služby, pokiaľ ide o posilnenie vyšetrovaní týkajúcich sa nezvestných osôb s globálnym rozmerom.
15. UZNÁVAJÚC prácu **jednotných kontaktných miest** ako „jednotného kontaktného miesta“ pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti presadzovania práva, ktorá zahŕňa najkomplexnejšiu vnútroštátnu právomoc a je schopná vybavovať celú škálu možných žiadostí týkajúcich sa cezhraničnej spolupráce v oblasti presadzovania práva vrátane prípadov nezvestných osôb, a BERÚC NA VEDOMIE prácu **centier policajnej a colnej spolupráce (PCCC)**, ktoré sú dôležitými inštitúciami s rôznymi funkciami a úlohami v oblasti vnútornej bezpečnosti a presadzovania práva a predstavujú cenný miestny nástroj rýchlej priamej cezhraničnej spolupráce v prípadoch nezvestných osôb.
16. BERÚC DO ÚVAHY rokovania v **pracovnej skupine Rady pre presadzovanie práva a zistenia jej siete policajných expertov pre nezvestné osoby (PEN-MP)**, podľa ktorých je v Európskej únii každoročne nezvestných viac ako 300 000 osôb (podľa údajov za rok 2019), z ktorých viac ako 100 000 sú deti a dospelí. Podľa údajov má 18 krajín vo svojich záznamoch ešte stále približne 40 000 nevyriešených prípadov nezvestných osôb. Podľa 15 krajín je v Európskej únii tiež minimálne 15 000 prípadov neidentifikovaných tiel.
17. PODPORUJÚC diskusie v rámci siete policajných expertov pre nezvestné osoby (PEN-MP) o potrebe vypracovať prístupy, ktoré umožnia rýchlejšie a účinnejšie opatrenia zo strany príslušných orgánov, a NABÁDAJÚC k takýmto diskusiám.
18. ZDÔRAZŇUJÚC, že niektoré nezvestné deti sú tiež obeťami sexuálneho zneužívania, hoci k veľkej väčšine sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí dochádza v okruhu osôb, ktorým dieťa dôveruje. V dôsledku toho sú čoraz zraniteľnejšie. Pri riešení takýchto prípadov je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na lepšie pochopenie a zohľadnenie ich osobitných potrieb.

RADA:

19. **PODČIARKUJE** význam úspešného vykonávania aktualizovaného právneho základu pre prevádzku Schengenského informačného systému (prepracované znenie SIS) v oblasti nezvestných osôb a ohrozených zraniteľných osôb a **VYZÝVA** členské štáty, agentúry EÚ a všetky ostatné príslušné zainteresované strany, aby ho vykonávali v súlade s lehotami.

POKIAL IDE O ČLENSKÉ ŠTÁTY:

20. **ODPORÚČA** členským štátom, ktoré tak ešte neurobili, aby v prípade potreby a s náležitým ohľadom na vnútroštátne zdroje a organizačné štruktúry zvážili zriadenie centrálného operačného útvaru pre nezvestné osoby, v ktorom by boli zamestnaní úradníci orgánov presadzovania práva a ktorý by mal prístup k jednotnej vnútroštátnej databáze nezvestných osôb a neidentifikovaných ľudských pozostatkov a častí tela.
21. **ODPORÚČA** členským štátom, aby pri plnení svojich úloh a povinností vrátane prípadov nezvestných osôb podporovali efektívne fungovanie jednotných kontaktných miest (zdôrazňujúc úlohu útvarov SIRENE) a/alebo centier policajnej a colnej spolupráce.
22. **VYZÝVA** aktérov platformy EMPACT, najmä v oblasti obchodovania s ľuďmi a sexuálneho vykorisťovania detí, aby v prípade potreby zapojili PEN-MP do navrhovania a vykonávania konkrétnych opatrení, ktoré patria do jej mandátu.
23. **NABÁDA** členské štáty, aby využívali všetky dostupné nástroje a služby INTERPOL-u, ako je celosvetový zápis polície o nezvestných osobách (žltý obežník), s cieľom účinne vyšetriť prípady nezvestných osôb s celosvetovým rozmerom.

POKIAL IDE O KOMISIU:

24. ŽIADA Komisiu, aby pri vypracúvaní nových právnych predpisov v oblasti nezvestných osôb ďalej zohľadňovala návrhy PEN-MP. Príprava nových legislatívnych aktov je založená na dobre pripravených posúdeniach vplyvu.
25. VYZÝVA Komisiu, aby zvažila vypracovanie spoločného európskeho rámca spolupráce, pokiaľ ide o zmiznutie osôb (aj dobrovoľné), keď takéto zmiznutia majú znepokojujúcu povahu.
26. VYZÝVA Komisiu, aby zvažila preskúmanie možnosti financovania projektov z fondov EÚ zameraných na posilnenie užšej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva, ktoré vyšetrujú podozrivé zmiznutia a/alebo prípady nezvestných osôb (vrátane odložených prípadov), a spoluprácu medzi orgánmi zodpovednými za prijímanie rozhodnutí zameraných na ochranu detí alebo ohrozených zraniteľných osôb (napr. únosy a obchodovanie s ľuďmi atď.).

POKIAL IDE O SIEŤ POLICAJNÝCH EXPERTOV PRE NEZVESTNÉ OSOBY (PEN-MP):

27. VYZÝVA PEN-MP, aby pokračovala vo svojom úsilí o zlepšenie spolupráce príslušných útvarov členských štátov, krajín pridružených k schengenskému priestoru a tretích krajín (so zameraním na západný Balkán), príslušných útvarov EÚ a globálnych inštitúcií. PEN-MP by mala zvažiť aj spoluprácu s inými tretími krajinami (ako sú krajiny severnej Afriky).

28. BERIE NA VEDOMIE plány PEN-MP vytvoriť štatút, ktorý bude predstavovať jasný a presný rámec, s cieľom umožniť účinnú spoluprácu v súlade s právnymi povinnosťami (vrátane ochrany údajov) medzi príslušnými útvarmi a verejnými subjektmi, ktoré môžu pomôcť rýchlo a efektívne nájsť nezvestné osoby. Orgány presadzovania práva by si mali zachovať vedúcu úlohu a môžu požiadať súkromné zainteresované strany alebo mimovládne organizácie o poskytnutie podpory.
29. VYZÝVA PEN-MP, aby ďalej prediskutovala a rozpracovala možnosť vytvorenia európskej internetovej platformy zameranej na šírenie správ o nezvestných osobách, ktoré by poskytovali policajné útvary. Tento druh platformy zabezpečí, aby sa neduplikovali existujúce kanály výmeny informácií, ako je Schengenský informačný systém, prímský rámec a Interpol, nezahŕňa operačné údaje a zabezpečuje dodržiavanie záruk ochrany údajov.
30. VYZÝVA PEN-MP, aby prediskutovala vytvorenie európskej príručky osvedčených postupov, v ktorej by sa uvádzali všetky relevantné vnútroštátne iniciatívy v oblasti nezvestných osôb.

POKIAL IDE O EUROPOL:

31. VYZÝVA Europol, aby naďalej podporoval vyšetrovanie nezvestných osôb, ktoré sú nezvestné v dôsledku trestného činu patriaceho do jeho mandátu, a aby pokračoval v podpore PEN-MP prostredníctvom platformy Europolu pre expertov (EPE).

POKIAL IDE O CEPOL:

32. VYZÝVA CEPOL, aby zvážil zaradenie témy prípadov osôb nezvestných v dôsledku trestného činu do svojho existujúceho portfólia činností vždy, keď je to možné a relevantné. Táto úloha by sa mala plniť v rámci príspevku EÚ pre CEPOL a v úzkej spolupráci s PEN-MP a inými príslušnými zainteresovanými stranami v tejto konkrétnej oblasti trestnej činnosti.